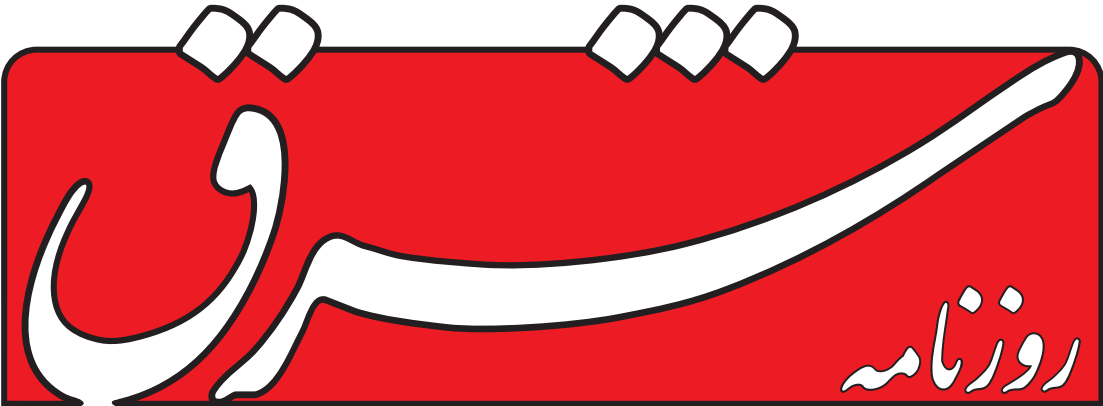

«شرق» از رزدهگروه ادعای مبنی بردخالت ایران در عملیات اکتبر در پاسخ به ۷ دهه اشغالگری گزارش می دهد

پاسخ به تهمت‌ها

عبدالرحمن فتح الهی: هر چند هفتم اکتبر به‌عنوان یک نقطه عطف می‌تواند جعبه پاندورایی را در تحولات فلسطین و منطقه غرب آسیا باز کند که یک نظم نوین منطقه‌ای را به دنبال داشته باشد، اما در شرایط به‌شدت سیال و مبهم فعلی نمی‌توان درک روشنی از حدود و ثغور و اقتضانات این نظم داشت…

صفحه ۳

سه‌شنبه ۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۶۶۷ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: آیا می‌توان سقاخانه را جزئی از مدرنیسم ایرانی تعریف کرد؟ تصمیم بهارستان برای بنزین، وزارتخانه‌ای که مانع گسترش گردشگری می‌شود، گزارش «شرق» از نشست رسمی ایران در کانون وکلای مرکز

سرمقاله

عملیات حماس و مسیر پیش‌رو

کوروش احمدی

دبیرمات پیشین

اتفاقی که روز شنبه در اسرائیل افتاد، از نظر تحقیر ارتش و نهادهای اطلاعاتی و دولت اسرائیل که راست‌گرایترین دولت در تاریخ این کشور است، بی‌نظیر بود و به قولی از غافلگیری و تحقیر ارتش اسرائیل در جنگ اکتبر ۱۹۷۳ به دست ارتش‌های چند کشور عربی نیز تحقیرآمیزتر بود. در جریان حمله حماس، مرزی که قرار بود نفوذناپذیر باشد و حدود یک میلیارد دلار برای استحکامات آن هزینه شده بود، از ۲۲ نقطه و در مواردی تا عمق ۲۵کیلومتری ضربه خورد. این حمله نشان داد که توان بازدارندگی و اطلاعاتی اسرائیل مطلق نیست، کسانی که این واقعه را ۱۱ سپتامبر اسرائیل نامیده‌اند، اغراق نکرده‌اند. سؤال اکنون این است که آیا همان عواقب دامنه‌دار سیاسی و نظامی که ۱۱ سپتامبر آمریکایی داشت، ۱۱ سپتامبر اسرائیلی نیز خواهد داشت و سایر مسائل بین‌المللی مانند رابطه ایران و غرب، رابطه ایران و عربستان، رابطه اعراب و اسرائیل و جنگ اوکراین نیز تحت تأثیر آن قرار خواهند گرفت یا خیر. تردیدی نیست اتفاقی که افتاده، به همان چند ساعت روز شنبه و مختصر برخوردهای چند روز اخیر محدود نخواهد ماند. برخی ملاحظات:

۱- همیشه طی سال‌های اخیر انتظار غلیان خشم فلسطینی‌ها وجود داشته است؛ چراکه گذشت زمان در جهت احقاق حداقل حقوق ملی و مدنی مردم فلسطین نبوده است. شهرک‌سازی یهودی در اراضی اشغالی ۱۹۶۷ از زمان شروع روند صلح موسوم به «زمین در برابر صلح» در ۱۹۹۳ پیوسته در حال افزایش بوده و تعداد ساکنان یهودی این شهرک‌ها در ساحل غربی و بیت‌المقدس شرقی به ترتیب از حدود ۱۱۱ هزار و ۱۵۲ هزار به ۵۰۳ هزار و ۲۳۰ هزار نفر در ۲۰۲۲ افزایش یافته است. به گزارش بی‌بی‌سی شمار شهرک‌نشینان یهودی در ساحل غربی از ۲۰۰۱ سالانه بین پنج تا شش درصد افزایش یافته است. گسترش این شهرک‌ها هم‌زمان بوده با اخراج فلسطینی‌های بومی و فشار فزاینده بر ساکنان کنونی. هم‌زمان مطابق گزارش سازمان ملل در سال ۲۰۲۲، ۲۲۲ فلسطینی در اراضی اشغالی به دست ارتش اسرائیل کشته شدند که ۸۲ درصد بیشتر از سال قبل و ۴۹۱ درصد بیشتر از ۲۰۲۰ بوده است. طرح تشکیل یک دولت فلسطینی نیز عملاً کنار گذاشته شده و جمهوری خواهان آمریکا و افرائون حاکم در اسرائیل مصمم به شکست آن هستند. اما طرف‌های فلسطینی باید بدانند که تنها مبارزاتی که توأم با رعایت حقوق انسان‌ها و خودداری از تعرض به غیرنظامیان باشد، می‌تواند به تأمین حقوق ملی و مدنی آنها کمک کند.

۲- آنچه اکنون مهم است، این است که خروجی نهایی حمله صبح شنبه چه خواهد بود. اگر تمرکز صرفاً بر اقدامات نظامی باشد، روشن نیست چه حاصلی می‌تواند برای فلسطین داشته باشد. حمله روز شنبه ممکن است کسانی را در طرف مقابل، اعم از عربی، عبری و غربی، بی‌ش از پیش به مصیبت‌باربودن فقدان یک آینده روشن برای فلسطینی‌ها متقاعد کند و وارد تا به فکر تبدیل حمله حماس و برخوردهای نظامی حتمی بعد از آن به مقدمه‌ای برای پیشبرد یک راه‌حل سیاسی باشند. چنین دورنمایی می‌تواند از جمله، تمرکز بیشتر بر دولت محمود عباس و کمک‌های بیشتر به آن با هدف تسری حاکمیتش به نوار غزه و احیای فکر تشکیل دولت فلسطینی را در پی داشته باشد. در این رابطه، تصور برخی ناظران این است که اسرائیل احتمالاً بعد یا قبل از حل مسئله اسرا در پی خارج‌کردن کنترل غزه از دست حماس خواهد بود. چنین فرضیاتی، این سؤال را برجسته می‌کند که حماس چه برنامه‌ای برای مرحله بعد دارد و آیا در پی تفکدکردن توفیق نظامی حاصله در عرصه سیاسی خواهد بود یا خیر یا تمرکز حماس تنها بر انجام یک حمله بوده و برنامه‌ای برای بعد از آن ندارد. آیا حماس معتقد است که می‌تواند صرفاً با توسل به زور و با تکیه بر نیروهای نامنظم خود اسرائیل را نابود کند؟ یا شعار حماس، جنگ جنگ تا یک پیروزی و بعد تمرکز بر راه‌حل سیاسی است؟ پاسخ به این سؤالات می‌تواند روشن‌کننده مسیر پیش‌رو باشد.

۳- انعکاس این تحول مهم در بین ایرانیان و واکنش طرف‌های مختلف به آن هم در ارتباط با مسئله فلسطین و سیاست خارجی ایران و هم از نظر تعاملات و تنازعات سیاسی در بین ایرانیان نیز مهم است. باید پذیرفت که به عنوان یک قاعده عام، صلح بدون عدالت، بدون رفع اشغال و بدون تأمین حداقل حقوق انسانی و ملی امکان‌پذیر نیست و یاس و بدبینی ناشی از سلب تمامی حقوق ملی و مدنی فاجعه‌بار بوده و خواهد بود.

۴- از سوی دیگر دولت ما نیز باید متوجه باشد که تک‌روی در جامعه بین‌المللی و در سطح دولت‌ها راه به جایی نخواهد برد. برای حل مسئله فلسطین و نیل به راه‌حلی که تأمین‌کننده حقوق حقه مردم فلسطین باشد، همراهی و هماهنگی همه نیروهایی که در سطوح ملی و بین‌المللی حل مشکلات متعدد در خاورمیانه را بدون حل مسئله فلسطین غیرممکن می‌دانند، ضروری است.

ادامه در صفحه ۱۰

گفت‌وگوی احمد غلامی با آصف بیات درباره کتاب «انقلاب بدون انقلابیون، معنابخشی به بهار عربی»

اصقلاب در غیاب انقلاب

پیش از این، گفت‌وگوی دیگری با آصف بیات داشتم. گفت‌وگویی مفصل درباره کتاب‌های «کارگران در انقلاب ۵۷»، «پسا اسلام‌گرایی» و «سیاست‌های خیابانی». کتاب «انقلاب بدون انقلابیون» که اخیراً ترجمه و در ایران منتشر شده است و بی‌شباهت به تعبیر «انقلاب بدون انقلاب» روسپیتر نیست، جنبش‌های بهار عربی را واکاوی می‌کند. جنبش‌هایی که برای مدتی نه‌چندان طولانی جهان عرب را به صدر اخبار جهان غرب آورد و آنگران را در برابر این واقعه غیرمنتظره شگفت‌زده کرد. آصف بیات در کتاب «انقلاب بدون انقلابیون» به ضعف و قوت این جنبش‌ها می‌پردازد و تلاش می‌کند تحلیلی واقع‌بینانه از این جنبش‌ها به دست دهد. او تحلیلگران و عموم مخاطبان را در برابر این پرسش قرار می‌دهد که آیا بهار عربی، انقلابی در کشورهای لیبی، مصر، یمن و مراکش بوده یا اینکه این جنبش‌ها توان لازم برای پیمودن راه انقلاب را نداشتند و ناگزیر در نیمه راه انقلاب بازماندند. آصف بیات، با واکاوی در شکل جنبش‌های امروز که برخاسته از نحوهٔ تازه زندگی است، این جنبش‌ها را با انقلاب‌های قرن بیستم مقایسه کرده و به تفاوت‌های آنان می‌پردازد.

این گزارش را در صفحه ۶ بخوانید

یادداشت

اسرائیل جدیدی خلق خواهد شد

چرا هیچ واکنش آخرازمانی میسر نیست؟

سامان صفرازی

ژئوپلیتیک یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ مبتنی بود بر پرسش‌های بهت‌زده آمریکایی‌ها درباره آنچه رخ داده بود و بعد پاسخی که حاکمیت ایالات متحده به آن بهت داد. «چطور دستگاه اطلاعاتی ما که در طول جنگ سرد نیم‌قرن رویارویی تمام‌عیار را از شوروی برده بود، این‌چنین در برابر القاعده به زانو درآمد؟»، «چطور هوایم‌های ما با مسافران خود ما روبرو شدند و به نمادهای اقتدار تجاری-مالی (برج‌های دولقو) و دفاعی (پنتاگون) کوبیده شدند؟»، «چطور آمریکایی که در دو جنگ جهانی از شلیک حتی یک خمپاره به خاکش جان سالم به در برده بود، این‌چنین توسط چند جوان عرب سلاخی شد؟». در روزهای نخست پس از سقوط بزرگ در منتهن هیچ پاسخی به این پرسش‌های دیوانه‌وار وجود نداشت. در نتیجه، تنها امکانی که حاکمیت آمریکا برای ممانعت از فروپاشی نظم اجتماعی ناشی از این وضعیت سرسام‌آور می‌دید، بسیج صدها هزار نفر از نیروهای نظامی‌اش، قراردادن ده‌ها کشور در کنارش و یورش همه‌جانبه به دو کشور در آن‌سوی دنیا بود. ارتش ایالات متحده با موفقیت توانست حاکمیت سیاسی و ارتش مستقر در افغانستان و عراق را از بین ببرد، مجلس مؤسسان تأسیس کند، همچون عصر کلاسیک استعمار حاکم نظامی تعیین کند و نهایتاً قانون اساسی جدید برای کشورهای تحت اشغال بنویسد. از نظر سیاست‌گذاران آمریکایی این نمایش قدرت ویرانگر و استفاده مهیب حاکمیت ایالات متحده از مفهوم زور به‌منظور از معنا تهی‌کردن قوانین و قواعد بین‌المللی یگانه پاسخی بود که با وضعیت «بازورد» که اسامه بن‌لادن – رهبر القاعده– در برابر جامعه آمریکا و مفهوم «اقتدار» قرار داده بود، همخوانی

محسنی‌ازهای:

عملیات جبهه مقاومت در فلسطین یک مبدأ تاریخی را رقم زد

رئیس قوه قضائیه گفت: عملیات افتخارآفرین جبهه مقاومت در فلسطین اشغالی یک مبدأ تاریخی را رقم زد. به گزارش مرکز قسوه قضائیه، حجت‌الاسلام محسنی‌ازهای، دیروز در سخنانی در نشست شورای عالی قوه قضائیه با اشاره به «عملیات ظفرمندان و سلحشورانه رزمندگان فلسطینی علیه اشغالگران صهیونیست…

صفحه ۲

«شرق» در گفت‌وگو با نمایندگان موافق و مخالف، استیضاح وزیر آموزش و پرورش را بررسی کرد

آموزش بدون معلم؟

گزارش تیتربک را در صفحه ۲ بخوانید

از یک اقتصاددان زن برای مطالعات در زمینه نابرابری‌های جنسیتی بازار کار تقدیر شد

نوبل اقتصاد برای زنان

شرق: تلفن زنگ می‌خورد اما کسی گوشی را بر نمی‌دارد! مراسم اعلام جایزه نوبل اقتصاد تا دقایقی دیگر آغاز می‌شود اما برنده جایزه در دسترس نیست… برنده جایزه نوبل اقتصاد در خوابی عمیق به سر می‌برد. خودش توضیح داده است که صبح زود بیدار شده و با سگ کوچکش بسرای پیاده‌روی صبحگاهی رفته بود و در برگشت به خانه تصمیم می‌گیرد کمی بیشتر بخوابد. یک ساعت پیش از برگزاری مراسم، برنده نوبل اقتصاد گوشی خود را جواب می‌دهد و با شنیدن این خبر بزرگ هیجان‌زده فریاد خوشحالی سر می‌دهد. این روایتی است که دیروز یورونیوز و نیویورک تایمز نوشتند تا از اقتصاددان بزرگی بگویند که برای سهم زنان در بازار کار جهان، تلاش‌های بی‌وقفه‌ای داشته است؛ «کلودیا گلدن». او استاد ۷۷ساله دانشگاه هاروارد است؛ اولین زنی که به تنهایی برنده جایزه نوبل اقتصاد شده است. پیش از او دزن دیگر به صورت شریکی با مردان برنده نوبل اقتصاد شده بودند. این در حالی است که تاکنون ۹۰ مرد برنده این جایزه شده‌اند.

این گزارش را در صفحه ۴ بخوانید

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: آیا می‌توان سقاخانه را جزئی از مدرنیسم ایرانی تعریف کرد؟ تصمیم بهارستان برای بنزین، وزارتخانه‌ای که مانع گسترش گردشگری می‌شود، گزارش «شرق» از نشست رسمی ایران در کانون وکلای مرکز

هفته سلامت روان و

چند مسئله

حسین ناصری

۱۰

آسیب‌های روانی به

مرز بحران رسیده است

امیرحسام اسحاقی

۱۰

پاسخ شرکت منابع آب ایران به گزارش «شرق»

احتمالاً بازار تلسکوپ رونق بگیرد

زنان

در جایگاه تبعیدی‌ها

۹

آنچه گذشت

در آرزوی موزه مار و عقرب

یادداشتی از علی اصغر سیدآبادی

۱۲

یادداشت

در گذر از توفان!

حسین حنکو

کارشناس اقتصادی

«انسان‌ها در زمان ورود به جامعه، برابری، آزادی و قدرت اجرایی را که در وضعیت طبیعی از آنها برخوردار بوده‌اند، در اختیار جامعه قرار می‌دهند تا قانون‌گذار آنها را برای صلاح جامعه به کار گیرد و قدرت موظف است تا جان و مال و آزادی آنها را، با رفع نواقص طبیعی از حیث دشواری و عدم قطعیت تأمین کند» (جان لاک، رساله‌ای درباره حکومت).

۱- آیا رشد و توسعه اقتصادی برای دولت و جریان اصولگرای حامی آن مهم است و اراده‌ای برای ارتقای وضعیت اقتصادی کشور در این مجموعه وجود دارد؟! پاسخ به نظر تا حدی مثبت است. اگر به تیرهای همین یک هفته اخیر روزنامه دولت درباره گزارش‌ها درمورد رشد اقتصادی و تراز تجاری کشور رجوع کنیم، این موضوع تا حدی اثبات می‌شود. این روزنامه با اشاره به پیش‌بینی رشد اقتصادی ۴.۱ درصدی ایران در مقابل رشد ۱.۹ درصدی غرب آسیا و شمال آفریقا (منا) در گزارش بانک جهانی، تیترب زد: «رشد اقتصادی ایران دو برابر غرب آسیا و شمال آفریقااست» (ایران- ۷/۱۶). همچنین گزارش گمرک از میزان واردات و صادرات کشور در بهار امسال را با این تیترب: «رشد ۱۰ میلیارد دلاری تجارت خارجی غیرنفتی در نیمه اول ۱۴۰۲، منعکس کرد (روزنامه ایران- ۷/۱۰). مثال‌های بسیار دیگری هم می‌توان از این نگاه مثبت رسانه‌ای دولت به ضرورت رشد و توسعه اقتصادی کشور ذکر کرد. فراتر از انعکاس رسانه‌ای اخبار، از احیای روابط بین ایران و عربستان با میانجیگری چین و حل بحران یمن و… تا انجام گفت‌وگوهای غیرمستقیم ایران با آمریکا برای آزادی زندانیان دوتابعیتی و آزادسازی بخشی از پوز‌های بلوکه‌شده کشورمان در کره جنوبی و همچنین عضویت در پیمان‌های شانگهای و بریکس و… مجموعه نشانه‌های عینی است که ارتقای جایگاه اقتصاد را در گفتار دولت سیزدهم نشان می‌دهد. نگاهی که خود را با فاصله زمانی اندکی در شاخص‌های اقتصادی نشان داد و تا حدودی شاهد بهبود رشد اقتصادی و تورم و تراز تجاری و… کشور بودیم.

ادامه در صفحه ۱۰

فروش ویلا

رجوع به صفحه ۹

ادامه در صفحه ۵